

XX. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
28. – 30. travnja 2015.

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenkasti broj i riječ)

broj bodova:

100	
-----	--

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pazno ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pazno pročitati.
5. Treba pazno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnoga slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Znanstvenici mjesta _____ iz zemlje _____

VISOKA BRDA

REPUBLIKA

_____ izumili su stroj _____

KOJA IMA NAJVIŠA BRDA

PAMETOMAT 1 AX

koji emitira _____, snažne poticatelje želje za znanjem u mlađih mozgova.

P-ZRAKE

Mladi _____, poludjeli za učenjem, počeli su provaljivati u

VISOKOBRĐANI

_____ susjednih gradova. Potukli su se oko najbolje

SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE

_____, a tijekom podjele _____

REFERENTNE ZBIRKE

ELEKTRONIČKIH IZVORA ZNANJA

u jednoj je knjižnici u grubom obračunu voditelj _____

ODJELA ELEKTRONIČKE GRAĐE

ozbiljno ozlijeđen _____. Zabrinula se cijela pokrajina

QUADRO TABLETOM ZA E-UČENJE

_____, a _____

PRIMORSKO-JEZERSKA BRDA

VISOKOBRDSKI

GRADSKI OCI

ponudili su nagradu za rješenje problema. Pobijedio je učenik 2. razreda

_____ iz susjednoga

REKREACIJSKOGA SMJERA PETE VEDRE GIMNAZIJE

grada. Isključio je stroj! To je vratilo mir, a _____ je pripala

VEDROGIMNAZIJALCU

nagrada – dopuštenje za nadzirano korištenje stroja. (N. Poturiček)

5	
---	--

2. Napiši ije/je/e/ na prazne crte u riječima rečenica.

- a) Uz v____nac ruža dala je majci i v____nčić tratinčica koje je sama svila.
- b) Ugodno je izležavanje na mekom s____niku uz miris sv____žega s____na.
- c) Probl____dio je kao da se naličio b____lilom i ta ga je bl____doća izdala.
- d) Spr____čili smo lopova u b____gu da pob____gne policiji. Pres____cajući mu put, spr____čavali smo da dođe do izlaza ods____kavši ga od pomagača.

4	
---	--

3. Napiši na prazne crte č ili ć u riječima rečenica.

- a) Žu__kasti gušter__i__i sun__aju se na kamen__i__ima, a zelemba__i__e
__eš__e viđam zavu__ene u grmi__ke.
- b) __ine__i dobro i pomažu__i drugima, izvršavaju__i __ovje__je poslanje,
pomažemo op__em o__ovje__enju.
- c) O__iš__ene korjen__i__e povr__a stavljajte u proklju__alu vodu, kuhaju__i ih
što je kra__e mogu__e.
- d) Ru__e i bo__e koristimo za vježbanje i rekreaciju.

3	
---	--

7	
---	--

4. Odgovore napiši u tablicu.
Svim riječima u tekstu odredi vrstu.

Pomislih: „Kako mogu znati da si ti naš osloboditelj? “ Čuo si me i rekao: „Dosta, ne boj se!
 Evo zaista činim nešto novo što već nježno u svijetu klija“.

RIJEČ	VRSTA RIJEČI	RIJEČ	VRSTA RIJEČI
pomislih		ne	
kako		boj	
mogu		se	
znati		evo	
da		zaista	
si		činim	
ti		nešto	
naš		ново	
osloboditelj		što	
čuo		već	
si		nježno	
me		u	
i		svijetu	
rekao		klija	
dosta			

4	
---	--

5. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Razvrstaj glagole prema vrstama riječi od kojih su nastali.

napredovati, mastiti, ludovati, jačati, nazadovati, komadati, tugovati, prisvojiti

od imenica _____

od pridjeva _____

od zamjenica _____

od priloga _____

4	
---	--

8	
---	--

6. Obilježi riječi odgovarajućim naglascima i zanaglasnim dužinama.

b i j e l b j e l j i n a j b j e l j i

2	
---	--

7. Odgovore napiši na prazne crte.

Izdvoji iz rečenica deset čestica. Neke od čestica se ponavljaju.

Znaš li da je već sutra Zoranov rođendan? Što god da mu se daruje, sigurno će biti veseo, on se uvijek svemu raduje. Ma neka nitko ne kaže da se baš nismo potrudili.

_____, _____, _____, _____, _____,
_____, _____, _____, _____, _____

3	
---	--

8. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi glasovne promjene koje su se dogodile u podcrtanim glagolima.

Dijete već dugo plače. _____

Konj vuče prevelik teret. _____

Pomorac ne može bez mora. _____

Žalosna majka uzdiše. _____

2	
---	--

7	
---	--

**9. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Imenuj vrste aloosnova u parovima riječi.**

a) duh – dusi _____

b) cvijet – cvjetni _____

c) lud – luđi _____

d) borac – borče _____

e) lane – laneta _____

3	
---	--

**10. Odgovore upiši u tablicu (kao u prvome retku).
Načini morfemsku raščlambu riječi.**

<i>izmučena</i>	<i>iz-muk-en-a</i>
promisliti	
navodeći	
iskopan	

3	
---	--

6	
---	--

11. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Tvori odgovarajuće glagolske priloge od glagola.

riješiti – _____

plesti – _____

prijeći – _____

preskakati – _____

bilježiti – _____

lijegati – _____

3	
---	--

12. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Odredi službu podcrtanih riječi u rečenicama.

a) Kupi mi ulaznice za utakmicu. _____

b) Želim gledati pravi meč. _____

c) Jednoga ću dana biti trenerica. _____

3	
---	--

6	
---	--

**13. Odgovore napiši na predviđena mjesta u tablici.
 Odredi infinitivne i prezentske osnove glagola.**

	pisati	vući	platiti
infinitivna osnova			
prezentska osnova			

3	
---	--

14. Odgovore napiši na prazne crte.

Koji su jezici zastupljeni u rječniku Fausta Vrančića *Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum*?

_____, _____, _____,
 _____, _____

1	
---	--

15. Odgovore napiši na prazne crte.

Koje imenice iz niza u genitivu množine imaju nepostojani a?

dvojba šipka optužba kopča harfa zipka

_____, _____, _____

3	
---	--

7	
---	--

**16. Napiši na pripadajuće crte brojeve ispred točnih odgovora.
Odredi kategoriju vremena u rečenicama.**

1. relativna sadašnjost
2. relativna budućnost
3. apsolutna prošlost
4. apsolutna budućnost

- a) Sutrašnji skup osigurava deset službenih vozila. _____
- b) Uspjet ćeš uz velik trud. _____
- c) Jedne večeri čuvali konjari na livadama konje. _____
- d) Test im ne bi pretežak. _____
- e) Gdje je blaga, tu je i kvara. _____
- f) Ljeti održavahu predstave na otvorenom. _____

3	
---	--

**17. Odgovore napiši na pripadajuće crte.
Ispiši iz svake rečenice jednu riječ koja krši gramatičku normu.**

- a) Svaki put dok me one svijetle oči prostrijele, obamrem. _____
- b) To je lik kojega Držić postavlja u središte radnje. _____
- c) Zadatci se lakše rješavaju kroz dječje igre. _____
- d) On zapjevaše iz svega glasa, izvijestivši ih da pristiže. _____
- e) Mobitel je novi, ali ne pruža veće mogućnosti od staroga. _____

4	
---	--

7	
---	--

18. Rješenja napiši na pripadajuće crte.

Sve izraze u zagradi ispod crta napiši riječima i uklopi u rečenice prema zadanom poretku, poštujući jezične norme.

Godine 2014. u Hrvatskoj je _____

(2003, čovjek, izazvati)

prometnu nesreću. Od njih _____ je

(1606, čovjek, biti)

starije od 60 godina. _____

(oni, 840, reći)

je da se ne osjeća sigurno za upravljačem. Vlada razmišlja o ograničenju vozačkih dozvola

za sve _____ starosti.

(čovjek, iznad, 63, godina)

4	
---	--

19. Napiši rješenja na pripadajuće crte.

Glagole ispod crte stavi u perfekt tako da rečenice uskladiš s jezičnim normama.

a) Sedam dječaka iz moga razreda _____ rukomet za našu školu.

i g r a t i

b) Na moju proslavu _____ četvorica pozvanih.

d o ć i

c) Osam njihovih mladića _____ na našoj autobusnoj postaji.

č e k a t i

d) Sva djeca, osobito djevojčice, _____ netremice u nas.

g l e d a t i

4	
---	--

8	
---	--

20. Rješenja napiši na pripadajuće crte.

Tvori pridjeve jednorječnice u muškome rodu koji se odnose na navedene izraze.

Duga Resa _____ stari grad _____

pop-pjevač _____ Daleki istok _____

bijel i zelen _____ svijetao i plav _____

3	
---	--

21. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Stavi imenice u vokativ jednine.

domorodac – _____ odsječak – _____

tjedan – _____ vepar – _____

zaselak – _____ kotao – _____

3	
---	--

22. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Koje su se glasovne promjene dogodile u komparativima dublji i bješnji?

dubok > dublji _____, _____

bijesan > bješnji _____, _____

_____, _____

2	
---	--

8	
---	--

**23. Rješenja napiši na pripadajuće crte.
Stavi imenice u dativ jednine.**

utrka _____ podtočka _____ juha _____

kocka _____ snimka _____ bruka _____

3	
---	--

**24. Rješenja napiši na prazne crte u rečenicama.
Dopuni rečenice točnim oblicima riječi miš.**

Vidi _____ u klopci!

Vidi, _____ u klopci!

Vidi _____ za računalo – kupili su mi ga za rođendan!

Vidi, _____ za računalo – kupili su mi ga za rođendan!

3	
---	--

25. Odgovore napiši na prazne crte.

Koja su dva pridjeva iz niza tvorena prema navedenom pravilu?

Ako izvodimo opisni pridjev sufiksom -ljiv iz glagola koji u korijenu sadrže -ije-, u pridjevima će se -ije- skratiti.

primjetljiv, nametljiv, osjetljiv, upotrebljiv, podsmješljiv

_____ i _____

2	
---	--

8	
---	--

26. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Dopuni u odgovarajućem padežu riječi u rečenicama navedene u zagradi ispod crte.

Dobila je poruku od _____ .

(Ana-Marija Horvatić)

Otići će u posjet _____ .

(okulist Dario Habijanec)

Želim čuti uživo _____ .

(violinist Joshua Bell)

U kazalištu se često „družimo“ s _____ .

(Carlo Goldoni)

4	
---	--

27. Rješenja napiši na prazne crte.

Prepiši podcrtane imenice u zadanome obliku i odredi im rod.

Dvije momčadi svemirskih skitnica s čudnih planeta doletjele su u svjetlećim krlatim autima. Kad su se u neko doba, za najjačega sunca, otvorila sva vrata, napregnuli smo oči i uši do bola.

_____ ; _____ ; _____

_____ ; _____ ; _____

_____ ; _____ ; _____

3	
---	--

7	
---	--

28. Odgovore napiši na pripadajuće crte.

Kako glase hrvatske tvorenice koje su zamjena za navedene internacionalizme?

a) lingvistika _____ b) fonologija _____

c) ortoepija _____ d) morfologija _____

e) apostrof _____ f) prefiks _____

3	
---	--

29. Rješenja napiši na pripadajuće crte.

Razvrstaj petnaest zamjenica iz teksta.

Nema ti ničega među njima što bi nam izgledalo neprilično, o čemu vas dvoje ne možete govoriti. Sve joj se može vjerovati. Pitaj ju sam to što te zanima, možda uslijedi ono ugodno iznenađenje koje čekamo.

osobne – _____

pokazne – _____

odnosne – _____

neodređene – _____

3	
---	--

6	
---	--

30. Razvrstaj u tablicu devetnaest glagolskih oblika iz rečenica.

Da cilj bijaste jasnije postavili, bili bismo zaplivali protiv struje.

Kada budemo naučili šutjeti, moći ćemo glumiti filozofe.

Uvijek će neki djed šumom, a njegova baba drumom.

Da si se bio trudio, već bi se bio dokazao.

Ja sam gospodar svoje riječi: što ja kazivah, ja i porekoh.

Ne čekaj da ti se sve da, stvori ono što bi ti moglo zatrebati.

Biva slavljen tko daje neprimjetno.

infinitiv	
imperativ	
kondicional I.	
kondicional II.	
futur I.	
futur II.	
prezent	
aorist	
imperfekt	
pluskvamperfekt	

5	
----------	--

31. Odredi padeže svim sklonjivim riječima u rečenicama tako da iznad sklonjive riječi navedeš uobičajenu kraticu (N, G, D, A, V, L, I).

Dobro ga upознаše seoska djeca. Rado su išla za njim. Mahnuo bi im i viknuo nježno: „Dobar dan vam želim, kao i cijeli život!“ Za opraštanja, gledali bi kako mu pogled prođire kroz vrelinu zraka. Takve oštrine ne vidješe oni u svojim otaca. Šibao je pogledom odjednom i nebo i zemlju, sve je živo pred njim strepjelo, samo je kraj djece zračio ugodnom toplinom.

(Siromašni čovjek, uč. uradak)

5	
---	--